३अ०। असितमुनेरपत्ये ४ऋषिभेदे। स च रम्भाशापेनाष्टावक्रतया बभूव ब्रह्मवै०पु०"असितपुत्रत्वात् तत्सहकारस्थले "असितो देवलो व्यासः" इत्यादौ तस्यैव बोधः। स च स्मृतिकर्त्ता यथाह हेमा०ब्र०ख० मनुः।
"विष्णुः पराशरो दक्षः संवर्त्तव्यासहारिताः। शातातपो वसिष्ठश्च यमापस्तम्बगौतमाः। देवलः शङ्खलिखितौ भरद्वाजोशनोऽत्रयः। शौनको याज्ञवल्क्यश्च दशाष्टौ स्मृतिकारिणः"। ५धौम्यर्षेरग्रजभ्रातरि च "यवीयान् देवलस्यैष वने भ्राता तपस्यति। धौम्य उत्कोचके तीर्थे तं वृणीध्वं यदीच्छथ" भा०आ० १८३ अ० तस्य धौम्याग्रजतोक्ता। ६नारदमुनौ त्रिका० ७देवरे शब्दरत्ना०। देवं लाति ला—क। जीविकार्थं देवप्रतिमायाः ८स्थानान्तरनायके च। स्वार्थे क। देवलक तत्रार्थे।

देवलता स्त्री देवप्रिया लता शा० त०। १नवमल्लिकायाम् शब्दच०। देवलस्य भावः तल्। २देवलत्वे उपजीविकार्थं देवपूजने स्त्री।

देवलाङ्गुलिका स्त्री देवयत्यनया चु० देव—परिदेवने करणे अच कर्म०। वृश्चिकालिकायां (विछाति) राजनि०।

देवलाति स्त्री देवानां तत्प्रतिमानां लातिः ग्रहणम् ६त०। देवप्रतिमाग्रहणे तस्य दासीभारादित्वात् तत्पुरुषे पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वम्।

देवलोक पु० देवानां लोकः। १स्वर्गे त्रिका०। "आचार्य्यो ब्रह्मलोकेशः प्राजापत्ये पिता प्रभुः। अतिथिस्त्विन्द्रलोकेशो देवलोकस्य चर्त्विजः" मनुः। भूर्लोकोऽथ भुवर्लोकः स्वर्लोकोऽथ महर्जनः। तपः सत्यञ्च सप्तैते देवलोकाः प्रकीर्तिताः"मत्स्यपु०उक्तेषु २भूर्लोकादिषु च

देववक्त्र न० देवानां वक्त्रं मुखमिव। वह्नौ तत्र हुतस्यैव देवैरदनात् तस्य तन्मुखत्वम्।

देववर्त्मन् ६त०। सुरवर्त्मनि आकाशे हेमच०।

देववर्द्धकि पु० ६त०। विश्वकर्मणि हेमच०।

देववर्द्धन पु० देवकनृपपुत्रभेदे "चत्वारो देवकात्मजाः। देववानुपदेवश्च सुदेवो देववर्द्धनः" भाग० ९।२१।१२

देववल्लभ त्रि० ६त०। १देवानामिष्टे २सुरपुन्नागे पु० अमरः।

देववात पु० देवैर्वातः वा—गतिगन्धयोः कर्मणि क्त ३त०। देवैरिष्यमाणतया प्राप्ते ऋषिभेदे। "अमन्थिष्टां भारता रेवदग्निं देवश्रवा देववातः सुदक्षम्" ऋ०३।२३।२।

देववायु पु० द्वादशमनोः पुत्रभेदे "देववायुरहरश्च देवश्रेष्ठो विदूरथः। मित्राविन्मित्रदेवश्च मित्रसेनश्च मित्रकृत्। मित्रवाहः सुवर्चाश्च द्वादशस्य मनोः सुताः" हरिवं० ७ अ०।

देववाहन पु० देवान् हवींषि वाहयति प्रापयति वह—णिच्—ल्यु। १वह्नौ "वृषो अग्निः समिध्यते अश्वो न देववाहनम्" ऋ०३।२७।१४ ६त०। २देवानां वाहने न०।

देवविद्या स्त्री देवज्ञानार्था विद्या। निरुक्तविद्यायाम् "नाम वा ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेद आथर्वणश्चतुर्थ इतिहासपुराणपञ्चमो वेदानां वेदः पित्र्यो राशिर्दैवं निधिर्वाकोवाक्यमेकायनं देवविद्या ब्रह्मविद्या भूतविद्या क्षत्रविद्या नक्षत्रविद्या सर्पदेवजनविद्या नामैवैतन्नामोपास्वेति" छा०उ०"ऋग्वेदं भगवोऽध्येमि स्मरामि। यद्वेत्येति विज्ञानस्य स्पृष्टत्वात्तथा यजुर्वेदं सामवेदमाथर्वणं चतुर्थवेदं वेदशब्दस्य प्रकृतत्वादितिहासपुराणं पञ्चमं येषां वेदानां तत् पञ्चमानां वेदानां वेदं व्याकरणमित्यर्थः व्याकरणेन हि पदादिविभागश ऋग्वेदादयो ज्ञायन्ते पित्र्यं श्राद्धकल्पम्। राशिर्गणितं दैवमुत्पातज्ञानं निधिं महाकालादिनिधिशास्त्रम्। वाको वाक्यं तर्कशास्त्रम्। एकायनं नीतिशास्त्रं देवविद्यां निरुक्तं, ब्रह्मण ऋग्यजुः सामाख्यस्य विद्या ब्रह्मविद्या शिक्षाकल्पछन्दश्चितयस्ताः। भूतविद्यां भूततन्त्रम्। क्षत्रविद्यां धनुर्वेदम्। नक्षत्रविद्यां ज्योतिषं सर्पविद्यां गारुड़म्। देवजनविद्यां गन्धयुक्तिनृत्यगीतवाद्यशिल्पादि विज्ञानानि। एतत् सर्वं हे भगवोऽध्येमि" भा०

देवविश् स्त्री ब०व० देवानां विशः। देवमनुष्येषु मरुत्सु। "मारुतस्तु सप्तकपालो विशो वै मरुतो देवविशस्ता हेदमनिषेद्धा इव चेरुस्ताः प्रजापतिं यजमानमुपेत्योचुर्विवैते मथिष्यामह इमाः प्रजा या एतेन हविषा स्रक्ष्यसे" शत० ब्रा० २।५।१।१२। अजादि वा टाप्

देववी त्रि० देवं वेति कामयते वी—कान्त्यादिषु क्विप्। देवकामे। "स वह्निः सोम! जागृविः पवस्व देववीरति" ऋ० ९।३६।२।

देववीति स्त्री वी—खादने क्तिन् ६त०। देवानां भक्षणे। "देववीतये त्वा गृह्णामि" यजु० १।१५। देवानां भक्षणायेत्यर्थः। [३सप्तपर्णवृक्षे च मेदि०।

देववृक्ष पु०देवप्रियो वृक्षः शाक०। १मन्दारवृक्षे २गुग्गुलौ

देववृत्ति स्त्री देवकृता उणादिसूत्रस्य वृत्तिः। उणादिसूत्रवृत्तिभेदे ३।९८।१०१ सू० उज्ज्वलदत्तीये दृश्यम्।